

یادداشت

وقت زنگ علوم اجتماعی

انتظاراتی که از آموزش و پرورش می‌رود، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی متناسب با نیازها و مشکلات جامعه و توجه به آینده‌نگری اجتماعی است. با توجه به شرایط فعلی کشور و نگرانی‌هایی که نسبت به آینده وجود دارد، موضوع آسیب‌های اجتماعی است که هم در سیاست‌های کلی نظام در حوزه آموزش و پرورش و هم در سند مربوط به این مهم توجه شده و آموزش و پرورش باید در این حوزه اقداماتی انجام دهد؛ ضمن این که دسترسی به سه گروه مهم شامل دانش‌آموزان (بیش از ۱۲ میلیون نفر)، اولیای دانش‌آموزان و اولیای مدارس این محیط اجتماعی را به نسبت سایر محیط‌های اجتماعی خاص‌تر کرده است. ارتباط ۱۲ ساله کودکان، نوجوانان و جوانان با مدارس يك فرصت بسیار ارزشمندی است تا آموزش و پرورش را بهترین بستر برای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی تبدیل کند.

دانش‌آموخته بودن حوزه علوم اجتماعی وزیر پیشنهادهی این وزارتخانه مهم، این انتظار را مضاعف می‌کند. توجه به این نکته کمک می‌کند تا در این محیط اجتماعی علاوه بر افزایش محفوظات دانش‌آموزان، سواد اجتماعی آنان نیز که لازمه زندگی اجتماعی است، افزایش پیدا کند و شاخص‌های سلامت روانی و اجتماعی در جامعه بالا برود. فراموش نشود که غفلت از ایجاد اجتماعی در مدارس خسارات جبران‌ناپذیری دارد که از دست دادن نیروی انسانی به عنوان یکی از مهم‌ترین سرمایه‌ها در کنار سرمایه اجتماعی برای توسعه کشور قلمداد می‌شود.

آسیب‌شناسی برنامه‌های قبلی و تدوین برنامه‌های جدید مبتنی بر شواهد بومی و به‌صورت استانی و منطقه‌ای (متناسب با نیازها، شرایط فرهنگی، اولویت آسیب‌های اجتماعی، عوامل خطر و محافظ) باید در دستور کار وزیر جدید قرار گیرد. گرچه در سال‌های اخیر به نسبت قبل، توجه به این موضوع پررنگ‌تر شده است، ولی به نسبت اهمیت موضوع، وظایف قانونی و ظرفیت‌هایی که در این وزارتخانه وجود دارد، این فعالیت‌ها باید دارای ویژگی‌های فراگیری همچون جامعیت داشتن، کفایت داشتن، پایدار بودن و اثربخش باشد که در حال حاضر این‌گونه نیست. در نهایت این که بستر را برای حضور انجمن‌ها و سازمان‌های غیردولتی در مدارس در این زمینه فراهم کند.

خطر تعطیلی کرسی‌های زبان فارسی خارج

معاون زبان فارسی و ایران‌شناسی در خارج از کشور وزارت علوم گفت: سازمان برنامه و بودجه به دلیل مشکلات ارزی، اعتبار بخش کرسی‌های زبان فارسی را اختصاص نداده و این کرسی‌ها در خطر تعطیلی هستند. به گزارش مهر، بهادر باقری افزود: در وزارت علوم، مرکز همکاری‌های علمی و بین‌المللی، تمام روابط دانشگاهی ایران با دانشگاه‌های خارج از کشور بر برنامه ریزی و هدایت می‌کند. این مرکز دو معاونت دارد که یکی از آنها، معاونت گسترش زبان فارسی و ایران شناسی در دانشگاه‌ها و مراکز علمی خارج از کشور است.

این مرکز حدود ۴۰ سال است بیش از ۲۶۰ استاد زبان و ادبیات فارسی و زبان شناسی به دانشگاه‌های خارج کشور برای تدریس زبان فارسی و ایران شناسی اعزام کرده و سابقه بسیار درخشان و پرافتخاری دارد و ما مشغول گردآوری و مستندسازی تاریخچه آن هستیم.

دانش‌آموزان همچنان گل می‌زنند

اسکندر مومنی، دبیرکل مبارزه با مواد مخدر گفت: نوع مواد مصرفی شایع در میان دانش‌آموزان، گل است. آگاه‌سازی درباره این ماده مخدر بهتر شده است. قبلا درباره گل می‌گفتند منشأ گیاهی دارد و ضرری ندارد، در حالی که قدرت توهم‌زایی آن بیشتر است، اما اکنون این روند با آگاه‌سازی متوقف شده است. مومنی

گزارش میدانی خبرنگار جام جم

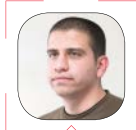
از افرادی که پیاده‌روها را به دستفروشان اجاره می‌دهند

سلاطین پیاده‌رو

برخی متخلفان پیاده‌روها را روزی ۵۰ تا ۲۰۰ هزار تومان به دستفروشان اجاره می‌دهند

مانتوهایش را ۵۰ تا صد هزار تومان می‌فروشد. مانتوها را روی رگالی گوشه خیابان گذاشته و سعی می‌کند با داد و فریاد مشتری جلب کند. دستفروش دیگری در کنارش، روی سکویی حاشیه خیابان نشسته و بساط عینک دودی برپا کرده است، زرد و قرمز و مشکی. کمی آن طرف‌تر، شخص دیگری کمربند می‌فروشد، هم چرم و هم پلاستیکی. چند قدم جلوتر، فروشنده دیگری تیر شرت می‌فروشد، دستفروش دیگری شال و روسری و...

اینجا خیابان انقلاب است، نزدیکی‌های چهارراه ولیعصر، یکی از شلوغ‌ترین گذرگاه‌های پایتخت که همیشه حضور دستفروشان در آن مثل همین حالا چشمگیر است. دستفروشان‌کی بعضی‌هایشان قدیمی‌ای محل هستند و از قبل پاتوقی برای خود دست و پا کرده‌اند و برخی دیگر هم جای بساطشان را از معبرفروشان اجاره کرده‌اند. یعنی از کسانی که در برخی خیابان‌های شلوغ تهران همچون انقلاب و ولیعصر، برای خودش حق آب و گل قائل هستند و نمی‌گذارند کسی بدون پرداخت حق حساب آنها در جاهای مخصوص شان بساط کند.

محمد حسین خودکار

جامعه

در نقش کسی که تازه می‌خواهد پا به عرصه دستفروشی بگذارد، با یکی از معبرفروشان قرار می‌گذارم. او را يك عمده‌فروش لباس‌های زنانه به من معرفی کرده و تاکید داشته این فرد می‌تواند در خیابان‌های انقلاب و ولیعصر برای دستفروشان محل‌های مناسبی جور کند.

مرد معبرفروش سوار بر موتور، بی‌معتلی سر قرار حاضر می‌شود. سعی و چند ساله به نظر می‌رسد، با هیکلی درشت، سیبلی پرپشت و صورتی تیزغذ. ابتدا در یکی از تقاطع‌های معروف خیابان انقلاب جایی به طول دو متر در کنار پیاده‌رو را نشان می‌دهد. جایی که نزدیک يك شعبه بانک است و او هم وجود دستگاه خودپرداز در شعبه بانک را به عنوان یکی از مزیت‌های اینجا معرفی می‌کند و می‌گوید با وجود خودپرداز، دیگر نیازی به داشتن کارخوان نیست.

مرد معبرفروش که سامان نام دارد، تعریف می‌کند که اینجا از قدیم متعلق به او بوده و حتی پارسل خودش در همین جا بساط شلوار جین و راحتی زنانه داشت. بعد هم دکاه‌ی را که در صد متری آن سوی شعبه بانک است نشانم می‌دهد و می‌گوید: «آن دکه را ببین. از آنجا تا کنار بانک محدوده ماست. یعنی هر کسی بخواهد در اینجا دستفروشی کند باید با ما هماهنگ باشد. البته به این پیرمرد گدا که دستمال کاغذی و آدامس می‌فروشد، کاری نداریم، اما نمی‌گذاریم هیچ دستفروش دیگری بدون اجازه ما در این محدوده بساط کند.»

شاهد این حرف سامان نیز نوجوانی است تبعه افغانستان که در آن محدوده، بساط فروش جوراب برپا کرده و به گفته خودش، ماهی يك میلیون تومان به سامان اجاره می‌دهد. اما دقیقاً در کنار این محدوده، مرد شخص دیگری که عطر می‌فروشد، می‌گوید اینجا از چند سال پیش متعلق به خودش بوده و برای بساط کردن در این محل به کسی اجازه نمی‌دهد. اما پنج متر آن طرف‌تر، مرد مانتوفروشی بساط کرده که می‌گوید اینجا را از دیگری به نام احسان اجاره کرده است. ظاهراً از کنار بانک تا جلوی يك مغازه لباس‌فروشی متعلق به احسان است. جالب این که بر اساس صحبت‌های این افراد، داخل خیابان فرعی کنار بانک نیز محدوده معبرفروش دیگری به جز سامان و احسان است. وقتی هم که راسته خیابان انقلاب را همین‌طور ادامه می‌دهم، می‌بینم در بسیاری از نقاط این خیابان، هر چند متر از پیاده‌رو محدوده

افزود: آمار اعتیاد در جمعیت دانش‌آموزی ۲/۱ درصد است و افزایش پیدا نکرده است. وی با اشاره به پایش‌های انجام گرفته جامعه‌اماری دانش‌آموزان کشور ادامه داد: حتما باید پایش‌های مجددی در این زمینه صورت بگیرد، جمعیت دانش‌آموزی کشور ثابت نیست. هر سال تعدادی از دانش‌آموزان فارغ‌التحصیل

قمه‌کشی برای ماموران شهرداری

مشاهدات عینی ما از معبرفروشی در برخی خیابان‌های پرتردد پایتخت نشان می‌دهد این مساله یا با هماهنگی ماموران سد‌معبر اتفاق می‌افتد یا حداقل این ماموران از حضور افراد معبرفروش در آن خیابان‌ها بی‌خبر نیستند. محمد صادق زمانی، مدیر روابط عمومی شرکت شهریان و حریم‌بان شهرداری تهران نیز در گفت‌وگو با ما تایید می‌کند مدیران و ماموران این شرکت از معبرفروشی متخلفان آگاه هستند، اما به گفته او، هر وقت ماموران سد معبر شهرداری برای برخورد با این افراد و دستفروشان زبردست آنها به پاتوق‌هایشان می‌روند، آنها به صورت گروهی با قمه و چاقو چار و جنجال به راه می‌اندازند و جلوی انجام وظیفه ماموران شهرداری را می‌گیرند.

زمانی همچنین از حمایت‌های احساسی برخی شهروندان از دستفروشان هم گلایه می‌کند و می‌گوید این حمایت‌های احساسی سبب شده معبرفروشان با خیالت راحت‌تری بتوانند به کارشان ادامه دهند. او در این باره توضیح می‌دهد: «بسیاری از شهروندان نمی‌دانند پشت پرده پدیده دستفروشی چه خبر است و به همین دلیل به محض این که ماموران ما برای رفع سد معبر اقدام می‌کنند، گاهی خود شهروندان اجازه نمی‌دهند این اتفاق بیفتد.»

مدیر روابط عمومی شرکت شهریان و حریم‌بان شهرداری تهران تاکید دارد در شرایطی که برخی شهروندان نادانسته از این افراد حمایت می‌کنند و خود آنها نیز با توسل به خشونت مانع کار ماموران شهرداری می‌شوند، این ماموران نمی‌توانند برخورد قاطعی با معبرفروشان داشته باشند.

همچنین آن‌طور که زمانی می‌گوید، چون ماموران شهرداری ضابط قضایی نیستند و اجازه برخورد فیزیکی ندارند، به همین دلیل ترجیح می‌دهند تا جای ممکن وارد درگیری نشوند. از این رو، او از نیروی انتظامی تقاضا دارد برای برخورد با معبرفروشان ماموران شهرداری را یاری دهند. اما جدا از این مساله، براساس بررسی‌های میدانی ما، برخی دستفروشان قدیمی‌تر مدعی هستند خودشان بدون واسطه افراد معبرفروش، مستقیم به ماموران سد معبر شهرداری پول می‌دهند تا اجازه فعالیت در برخی خیابان‌ها را از آن ماموران بگیرند. با این حال، مدیر روابط عمومی شرکت شهریان و حریم‌بان شهرداری تهران معتقد است ادعای این افراد چیزی را ثابت نمی‌کند، چراکه از نظر او، این دسته از دستفروشان برای این که کار خود را موجه جلوه دهند و باعث رونق بازار معبرفروشان شوند، این صحبت‌ها را مطرح می‌کنند.

زمانی البته این را هم می‌گوید که ممکن است در هر سازمان عناصر متخلف نیز وجود داشته باشند و به همین دلیل، وجود ماموران سد معبر که از دستفروشان رشوه می‌گیرند، بعید نیست. او البته تعداد این افراد را در میان ماموران سد معبر شهرداری بسیار پایین می‌داند و تاکید می‌کند اگر شرکت شهریان با شهرداری‌های مناطق پایتخت متوجه حضور این افراد در نهادهای خود شوند، بدون اغماص با آنها برخورد قانونی می‌کنند.

به آنها برایش ممکن نبوده است. البته آن‌طور که این دستفروش افغان می‌گوید، ماموران شهرداری با وجود این که از او و دیگر دستفروشان یا معبرفروشان این منطقه پول می‌گیرند، اما بعضی وقت‌ها به خصوص از ابتدای صبح تا ۳ بعدازظهر به دستفروشان اجازه پهن کردن بساط

نمی‌دهند یا گاهی دستفروشان را مجبور می‌کنند که بساطشان را در خیابان‌های فرعی متصل به انقلاب و ولیعصر پهن کنند، اما در مجموع به گفته نصیر، ماموران شهرداری منطقه با دستفروشان یا معبرفروشان هماهنگ هستند و بیشتر اوقات کاری به

«خیالت تخت باشه.» این جمله را سامان بارها تکرار می‌کند. به خصوص وقت‌هایی که از جمع شدن بساطم در این خیابان از سوی ماموران شهرداری ابراز نگرانی می‌کنم. او چند بار در جواب این نگرانی من می‌گوید: «ماموران شهرداری محل آشنا هستند و همیشه حق حساب خودشان را از من و محمود می‌گیرند. به خاطر این، اگر به آنها بگویي که از طرف ما در این محل بساط کرده‌ای، کاری باتو ندارند. فقط بعضی وقت‌ها رؤسای آنها از محل بازدید می‌کنند که آن موقع به تو خبر می‌دهند که باید بساطت را چند ساعت در جای دیگری پهن کنی.»

سامان البته این را هم توضیح می‌دهد که در اوایل کار ممکن است برخی دستفروشان دیگر برایم دردرس درست کنند، اما تاکید می‌کند که در این شرایط نباید غم به دلم راه دهم، چراکه او و محمود کسانی نیستند که به دیگران باج دهند و اگر من جای بساطم را از آنها اجاره کنم، کسی حق ندارد با من کاری داشته باشد. سامان چند جای دیگر را هم در راسته خیابان انقلاب و ولیعصر به من نشان می‌دهد و در نهایت روی یکی از جاهای کنار خیابان انقلاب با او توافق می‌کنم. برای آنجا هم قیمت می‌دهد ششبی ۷۰ هزار تومان که البته به صورت ماهانه و پیش‌پیش پولش را می‌گیرد. البته بعد از چانه زدن بسیار، منت می‌گذارم کمی تخفیف می‌دهد و به ماهی يك میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رضایت می‌دهد. البته براساس گفته‌های بسیاری از دستفروشان، افرادی مثل سامان در برخی خیابان‌های پرفت و آمد از دستفروشان برای يك شب ۲۰۰ هزار تومان نیز می‌گیرند.

می‌شوند بنابراین پایش باید به روزرسانی شود. دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر، با اشاره به برنامه‌ریزی پاکسازی تا ششاع چندصد متری مدارس نیز عنوان کرد: مراقبت از اطراف مدارس از اولویت‌های دستگاه‌های مقابله‌ای است. اقدامات در شجاع چند صدمتری مدارس انجام، تقویت و تشدید شده است. / جام جم

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت

مکت